

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра загальної психології та психодіагностики

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК-21 АКТИВНЕ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ НАВЧАННЯ

спеціальність 053 - Психологія

освітньо-професійна програма Психологія

освітній ступінь Бакалавр

Інститут, факультет Інститут психології та педагогіки

Психолого-природничий факультет

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма для дисципліни «**Активне соціально-психологічне навчання**» для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» за освітньою програмою «*Психологія*» галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки спеціальності *053-Психологія*.

Мова навчання – українська

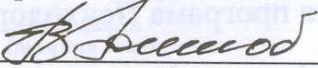
Розробники: **Дружиніна І.А.**, канд. психол. наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ

Сторож О.В., канд. психол. наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної психології та психодіагностики.

Протокол від «21» вересня 2020 року №9

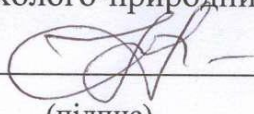
Завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики

_____ (проф. Воробйов А.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено методичною комісією психолого-природничого факультету

Протокол від “17” вересня 2020 року № 6

Голова методичної комісії психолого-природничого факультету

_____ (доц. Сяська І.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів — 3,5	Освітньо-професійна програма «Психологія»	Обов'язкова (вибіркова)	
Модулів — 3	Галузь знань – <u>05 – Соціальні та поведінкові науки</u> Спеціальність <u>053 – «Психологія»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів — 3		2 -й	-й
Загальна кількість годин — 135		Семестр	
		3-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 40% самостійної роботи студента — 60%	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		- год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		- год.	- год.
		Лабораторні	
		42 год.	12 год.
		Самостійна робота	
		93 год.	123 год.
		Вид контролю: <i>залік</i>	
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін,ю які мають бути вивчені раніше): -			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Активне соціально-психологічне навчання (АСПН) – це групова психологічна робота, організована на засадах психокорекції та СПТ, як процес початкової підготовки психологів-практиків до активної професійної діяльності.

Курс АСПН є важливою складовою частиною процесу особистісно-професійної підготовки майбутнього психолога. Досвід участі в АСПН інтегрує набуття знань, умінь і навичок групової психологічної роботи та орієнтований на пізнання глибиннопсихологічних витоків особистісних проблем з подальшим особистісним самоусвідомленням та самовдосконаленням.

Мета – формування навичок самопізнання, самоаналізу і самовдосконалення та отримання досвіду особистісного зростання під час участі у груповій соціально-психологічній роботі.

Дисципліна викладається на другому курсі. Її викладання завершується заліком.

Основні завдання курсу:

- ознайомити зі специфікою та етичними нормами групової психологічної роботи;
- сформувати чітке уявлення про особливості організації АСПН;
- навчити студентів здійснювати самодіагностику та самокорекцію під час групових занять;
- створити умови для формування професійно важливих якостей та гармонійно розвиненої особистості майбутнього психолога-практика;
- сформувати навички самопізнання та самовдосконалення;
- надати студентам можливість отримання належного особистого досвіду участі в АСПН.

3. Очікувані результати навчання

ОР1. Здатність бути критичним і самокритичним, генерувати нові ідеї.

ОР2. Мати навички міжособистісної взаємодії, вміти працювати в команді.

ОР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ОР4. Здатність дотримуватися норм професійної етики, особистісно та професійно самовдосконалюватись.

ОР5. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Згуртування групи. Розвиток комунікативної компетентності

Ознайомлення учасників зі специфікою глибинної групової психологічної роботи та відповідне згуртування членів навчального колективу з метою ефективної організації їх психотренінгової взаємодії. Робота з груповою динамікою та процесами згуртування шляхом інтенсифікації та конструктивно-емоційного насичення контактів в групі. Розвиток комунікативної

компетентності, зокрема: навичок ефективного слухання, зворотнього зв'язку, оптимальних моделей комунікації, засобів конструктивного вирішення конфліктів тощо.

Тема 1. Мотиваційний поштовх до цілепокладання і професійного навчання

Формування здатності до цілепокладання та активізація мотивації до професійного навчання та особистісного зростання. Актуалізація життєвих планів, мрій щодо професійної самореалізації та розкриття внутрішніх ресурсів. Формування вміння управляти власним часом.

Тема 2. Формування навиків самопрезентації в умовах соціально-психологічної взаємодії

Глибинне знайомство як передумова ефективною психологічної групової роботи. Відпрацювання здатності до самопрезентації та розкриття власної особистості. Створення доброзичливої психологічної атмосфери для подальшої психокорекційної роботи.

Тема 3. Розвиток, зміцнення і стабілізація стосунків у групі (процес згуртування членів групи).

Налагодження більш тісних і стабільних стосунків у групі шляхом використання вправ, орієнтованих на особистісне зближення. Робота над процесом згуртування учасників.

Тема 4. Поняття про комунікативну компетентність. Спілкування як форма ефективною взаємодії

Розкриття поняття комунікативної компетентності як здатності особистості встановлювати необхідні контакти з іншими людьми, а також як певної ідейно-моральною категорії, що регулює всю систему ставлення людини до природного і соціального світу, а також до самої себе. Робота в контексті вербальною та невербальною форми спілкування.

Тема 5. Бар'єри спілкування

Ознайомлення членів групи з такими явищами комунікації, як бар'єри спілкування і комунікативні шуми. Пояснення їх негативного характеру з подальшим обговоренням шляхів подолання. Закріплення знань за допомогою практичних вправ.

Тема 6. Оволодіння навичками ефективного слухання

Здійснення процесу конструктивного розвитку встановленого комунікативного контакту шляхом оволодіння навичками ефективного

слухання, реалізація яких дозволяє адекватно засвоювати отримувану від партнера по спілкуванню інформацію.

Тема 7. Відпрацювання навичок ефективного зворотнього зв'язку

Робота з учасниками в напрямку формування і подальшого відпрацювання навичок ефективного шеренгу – групової рефлексії за принципом зворотнього зв'язку.

Змістовий модуль 2.

Розвиток рефлексивних механізмів психіки та ідентифікаційних структур особистості

Комунікативна компетентність створює психодинамічне підґрунтя для вироблення особистісного ядра самопізнання. З цією метою подальша робота в групі АСПН передбачає активізацію спрямованості зусиль учасників психологічної роботи на рефлексію. Ситуація особистісного розвитку тісно пов'язана з процесами самоприйняття, самоусвідомлення, з роботою над формуванням образу «Я» та образу «професіонал». Робота спрямована на глибинний аналіз власної особистості, виявлення і актуалізацію власних ресурсів, а також на створення образу успішного професійного майбутнього, розвиток професійної ідентичності особисті.

Тема 1. Відпрацювання і закріплення ефективних моделей комунікації при виконанні певних соціальних ролей

Засвоєння більш ефективних способів комунікативної взаємодії з метою подолання труднощів в процесі реалізації певних соціальних ролей. Трансформація неадекватних установок у реалізації моделей спілкування з метою підвищення ступеня адаптованості в суспільстві.

Тема 2. Розширення діапазону засобів конструктивного вирішення конфліктних ситуацій

Зміна конфліктогенних форм поведінки у спілкуванні з метою вироблення оптимальних навичок розв'язання конфліктних ситуацій. Створення, засвоєння та відпрацювання власного алгоритму конструктивного вирішення конфліктних ситуацій.

Тема 3. Рефлексія міжфункціональних зв'язків у власній психіці.

Адекватне поєднання дії різних психічних функцій з метою їх оптимальної інтегральної реалізації. Це поєднання здійснюється шляхом формування відповідних міжфункціональних зв'язків та їх послідовної рефлексії.

Тема 4. Рефлексія елементів власного еґо.

Гармонізація окремих елементів структури власного „Я”. Ця гармонізація передбачає взаємоузгодження та приведення у стан взаємної адекватності і відповідності елементів еґо шляхом їх цілісної рефлексії.

Тема 5. Рефлексія міжфункціональних зв'язків у психіці «іншого»

Адекватне поєднання дії різних психічних функцій в психіці «іншого» з метою їх оптимальної інтегральної реалізації. Це поєднання здійснюється шляхом формування відповідних між функціональних зв'язків в психіці «іншого» та їх послідовної рефлексії.

Тема 6. Оволодіння навичками особистісного самоусвідомлення

Створення умов для розвитку позитивних особистісних механізмів особистості, її самоприйняття, усвідомлення своїх сильних і слабких сторін. Орієнтація учасників на відпрацювання власних проблемних зон, активізація потреби в постійному самопізнанні, саморозвитку.

Тема 7. Робота з ретроспективою

Гармонізація окремих елементів Я-структури особистості, глибинний аналіз життєвого шляху учасників з метою створення простору для особистісного змінювання та зростання.

Змістовий модуль 3.

Розвиток професійно-особистісних якостей як складових психологічної компетентності

Створення професійно-особистісних умов оптимізації підготовки кваліфікованого спеціаліста в сфері психологічної роботи шляхом розвитку відповідної індивідуально-психологічної компетентності. На базі опрацьованих професійно-особистісних аспектів становлення індивідуальності учасників АСПН доцільно завершити тренінгову роботу послідовною проробкою професійно-особистісних перспектив подальшого самовдосконалення.

Тема 1. Розвиток професійної ідентичності

Робота з професійним Я-образом, здійснення критичного осмислення своєї майбутньої професії, виявлення свого місця в ній та провідного вектору подальшого професійного зростання, усвідомлення власних професійних можливостей, формування професійних структур в ідентичності.

Тема 2. Оволодіння навичками особистісного самопізнання і самокорекції з метою самовдосконалення.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Згуртування групи. Розвиток комунікативної компетентності										
Тема 1. Мотиваційний поштовх до цілепокладання і професійного навчання	6			2	4				2	4
Тема 2. Формування навиків самопрезентації в умовах соціально-психологічної взаємодії	6			2	4				2	4
Тема 3. Розвиток, зміцнення і стабілізація стосунків у групі (процес згуртування членів групи)	7			2	5				2	4
Тема 4. Поняття про комунікативну компетентність. Спілкування як форма ефективної взаємодії	7			2	5				2	4
Тема 5. Бар'єри спілкування	6			2	4				2	4
Тема 6. Оволодіння навичками ефективного слухання	6			2	4				2	4
Тема 7. Відпрацювання навичок ефективного зворотнього зв'язку в процесі спілкування	7			2	5					4
Разом за змістовим модулем 1	45			14	31				12	28
Модуль 2										
Змістовий модуль 2. Розвиток рефлексивних механізмів психіки та ідентифікаційних структур особистості										
Тема 1. Відпрацювання і закріплення ефективних моделей комунікації при виконанні певних соціальних ролей	7			2	5					5
Тема 2. Розширення діапазону засобів конструктивного вирішення конфліктних ситуацій	7			2	5					5
Тема 3. Рефлексія міжфункціональних зв'язків у власній психіці	7			2	5					5
Тема 4. Рефлексія елементів власного еґо	7			2	5					5
Тема 5. Рефлексія міжфункціональних зв'язків у психіці «іншого»	6			2	4					5
Тема 6. Оволодіння навичками особистісного самоусвідомлення	6			2	4					5
Тема 7. Робота з ретроспективою	6			2	4					5
Разом за змістовим модулем 2	46			14	32					35
Модуль 3										

Змістовий модуль 3. Розвиток професійно-особистісних якостей як складових психологічної компетентності									
Тема 1. Розвиток професійної ідентичності	7			2	5				10
Тема 2. Оволодіння навичками особистісного самопізнання і самокорекції з метою самовдосконалення	6			2	4				8
Тема 3. Формування професійно-важливих якостей психолога	6			2	5				10
Тема 4. Професійно-особистісна інтеграція індивідуальності психолога	6			2	5				8
Тема 5. Професійно-особистісне цілепокладання	6			2	5				8
Тема 6. Рефлексія реалізації професійно-особистісних досягнень	6			2	4				8
Тема 7. Резюмування АСПН: підсумки, перспективи, завершення	6			2	2				8
Разом за змістовим модулем 3	44			14	30				60
Усього годин	135			42	93			12	123

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Згуртування групи. Розвиток комунікативної компетентності		
1	Мотиваційний поштовх до цілепокладання і професійного навчання	2
2	Формування навиків самопрезентації в умовах соціально-психологічної взаємодії	2
3	Розвиток, зміцнення і стабілізація стосунків у групі (процес згуртування членів групи)	2
4	Поняття про комунікативну компетентність. Спілкування як форма ефективної взаємодії	2
5	Бар'єри спілкування	2
6	Оволодіння навичками ефективного слухання	2
7	Відпрацювання навичок ефективного зворотнього зв'язку в процесі спілкування	2
Змістовий модуль 2. Розвиток рефлексивних механізмів психіки та ідентифікаційних структур особистості		
1	Відпрацювання і закріплення ефективних моделей комунікації при виконанні певних соціальних ролей	2
2	Розширення діапазону засобів конструктивного вирішення	2

	конфліктних ситуацій	
3	Рефлексія міжфункціональних зв'язків у власній психіці	2
4	Рефлексія елементів власного его	2
5	Рефлексія міжфункціональних зв'язків у психіці «іншого»	2
6	Оволодіння навичками особистісного самоусвідомлення	2
7	Робота з ретроспективою	2
Змістовий модуль 3. Розвиток професійно-особистісних якостей як складових психологічної компетентності		
1	Розвиток професійної ідентичності	2
2	Оволодіння навичками особистісного самопізнання і самокорекції з метою самовдосконалення	2
3	Формування професійно-важливих якостей психолога	2
4	Професійно-особистісна інтеграція індивідуальності психолога	2
5	Професійно-особистісне цілепокладання	2
6	Рефлексія реалізації професійно-особистісних досягнень	2
7	Резюмування АСПН: підсумки, перспективи, завершення	2
	Разом	42

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Згуртування групи. Розвиток комунікативної компетентності		
1	Мотиваційний поштовх до цілепокладання і професійного навчання	4
2	Формування навиків самопрезентації в умовах соціально-психологічної взаємодії	4
3	Розвиток, зміцнення і стабілізація стосунків у групі (процес згуртування членів групи)	5
4	Поняття про комунікативну компетентність. Спілкування як форма ефективної взаємодії	5
5	Бар'єри спілкування	4
6	Оволодіння навичками ефективного слухання	4
7	Відпрацювання навичок ефективного зворотнього зв'язку в процесі спілкування	5
Змістовий модуль 2. Розвиток рефлексивних механізмів психіки та ідентифікаційних структур особистості		
1	Відпрацювання і закріплення ефективних моделей комунікації при виконанні певних соціальних ролей	5
2	Розширення діапазону засобів конструктивного вирішення конфліктних ситуацій	5
3	Рефлексія міжфункціональних зв'язків у власній психіці	5
4	Рефлексія елементів власного его	5
5	Рефлексія міжфункціональних зв'язків у психіці «іншого»	4

6	Оволодіння навичками особистісного самоусвідомлення	4
7	Робота з ретроспективою	4
Змістовий модуль 3. Розвиток професійно-особистісних якостей як складових психологічної компетентності		
1	Розвиток професійної ідентичності	5
2	Оволодіння навичками особистісного самопізнання і самокорекції з метою самовдосконалення	4
3	Формування професійно-важливих якостей психолога	5
4	Професійно-особистісна інтеграція індивідуальності психолога	5
5	Професійно-особистісне цілепокладання	5
6	Рефлексія реалізації професійно-особистісних досягнень	4
7	Резюмування АСПН: підсумки, перспективи, завершення	2
	Разом	93

8. Методи навчання

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
МН6 – самостійна робота (розв'язання програмних завдань);

9. Методи оцінювання

- МО2 – усне або письмове опитування
МО4 – тестування;
МО5 – командні проекти;
МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;
МО10 – залік.

10. Засоби діагностики результатів навчання

- командні проекти;
- аналітичні звіти, щоденники самоспостереження;
- презентації результатів виконаних індивідуальних завдань та досліджень.

11. Критерії оцінювання результатів навчання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
33-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							Змістовий модуль 3							Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	100
Модульний контроль – 9 б.							Модульний контроль - 9 б.							Модульний контроль – 9 б.							
30 балів							30 балів							30 балів							
Підсумкове тестування – 10 балів																					

Загальні критерії оцінювання

I рівень – початковий. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

II рівень – середній. Здобувач вищої освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

III рівень – достатній. Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

IV рівень – високий. Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1-34 F Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; може обрати правильний варіант відповіді (на рівні "так - ні"); може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; виконує 20 % від загальної кількості тестів.
	35-59 FX незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти відтворює менш як половину навчального матеріалу; за допомогою викладача виконує елементарні завдання, наводить приклади; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30 % від загальної кількості тестів.
II. Середній Середній	60-63 (E) задовільно	Здобувач вищої освіти має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45 % від загальної кількості тестів.

	64-73 (D) задовільно	Здобувач вищої освіти знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді допоміжні наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує від 55 до 65% від загальної кількості тестів.
III. Достатній	74-81 (C) добре	Знання здобувача вищої освіти є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях. Правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; здатен проаналізувати відповіді іншого студента; з допомогою викладача скласти план реферату, може опрацювати матеріал самостійно, уміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує від 75 % до 80 % від загальної кількості тестів.
	82-89 (B) добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів.
IV. Високий	90-100 (A) відмінно	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування і нахили. Самостійно виконує від 95% до 100% від загальної кількості тестів.

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичні рекомендації до лабораторних занять

Курс АСПН передбачає ознайомлення учасників зі специфікою глибинної групової психологічної роботи та відповідне згуртування членів навчального колективу з метою ефективної організації їх психотренінгової взаємодії. Робота з груповою динамікою та процесами згуртування шляхом інтенсифікації та конструктивно-емоційного насичення контактів в групі.

Налагоджений на рівні знайомства психологічний контакт потребує формування відповідної комунікативної компетентності. Складовими цієї компетентності виступають: навички ефективного слухання, зворотнього зв'язку, оптимальні моделі комунікації, засоби конструктивного вирішення конфліктів тощо. Тому курс орієнтований на розвиток вищезазначених складових у сукупності.

Комунікативна компетентність створює психодинамічне підґрунтя для вироблення особистісного ядра самопізнання. З цією метою подальша робота в групі АСПН передбачає активізацію спрямованості зусиль учасників психологічної роботи на рефлексію. Це створить особистісний базис адекватної орієнтації в сфері можливостей, цілей та завдань психотренінгу.

Ситуація особистісного розвитку тісно пов'язана з процесами самосприйняття, самоусвідомлення, з роботою над формуванням образу Я та образу професіонала. Робота в рамках курсу також спрямована на глибинний аналіз власної особистості, виявлення і актуалізацію власних ресурсів, а також на створення образу успішного професійного майбутнього, розвиток професійної ідентичності особистості.

Створення професійно-особистісних умов оптимізації підготовки кваліфікованого спеціаліста в сфері психологічної роботи шляхом розвитку відповідної індивідуально-психологічної компетентності.

На базі опрацьованих професійно-особистісних аспектів становлення індивідуальності учасників АСПН доцільно завершити тренінгову роботу послідовною проробкою професійно-особистісних перспектив подальшого самовдосконалення.

Змістовий модуль 1.

Згуртування групи. Розвиток комунікативної компетентності

Ознайомлення учасників зі специфікою глибинної групової психологічної роботи та відповідне згуртування членів навчального колективу з метою ефективної організації їх психотренінгової взаємодії. Робота з груповою динамікою та процесами згуртування шляхом інтенсифікації та конструктивно-емоційного насичення контактів в групі. Розвиток комунікативної компетентності, зокрема: навичок ефективного слухання, зворотнього зв'язку, оптимальних моделей комунікації, засобів конструктивного вирішення конфліктів тощо.

Тема 1. Мотиваційний поштовх до цілепокладання і професійного навчання

Формування здатності до цілепокладання та активізація мотивації до професійного навчання та особистісного зростання. Актуалізація життєвих планів, мрій щодо професійної самореалізації та розкриття внутрішніх ресурсів. Формування вміння управляти власним часом.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. Групова дискусія „Преваги позитивного мислення у досягненні життєвих цілей”.

Вправа 2. „Моя майбутня самореалізація”.

Вправа 3. Мозковий штурм на тему „Що потрібно зробити під час навчання у ВНЗ, щоб стати психологом у майбутньому?”

Вправа 4. „Життєво важливі цілі”.

Вправа 5. „Планування досягнення цілей”.

Вправа 6. „Організація та управління власним часом”.

Вправа 7. Релаксація „Налаштуйся на успіх”.

Вправа 8. Перевірка ІНДЗ.

Вправа 9. Зворотній зв'язок за результатами роботи. Підведення підсумків.

Самостійна робота

Робота з методикою „Особисті професійні плани” Є. Климова. Аналіз отриманих результатів.

Тема 2. Формування навиків самопрезентації в умовах соціально-психологічної взаємодії

Глибинне знайомство як передумова ефективної психологічної групової роботи. Відпрацювання здатності до самопрезентації та розкриття власної особистості. Створення доброзичливої психологічної атмосфери для подальшої психокорекційної роботи.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. „Робота з ім'ям”.

Вправа 2. „Взаємопрезентація”.

Вправа 3. Метафоричне знайомство.

Вправа 4. „Автопортрет”.

Вправа 5. „Сороконіжка”.

Вправа 6. „Хто Я?”

Вправа 7. Мозковий штурм „Різні стилі знайомства. Первинні прояви самопрезентації”.

Вправа 8. „Перший контакт”.

Вправа 9. „Презентація вражень про себе”.

Вправа 10. Зворотній зв'язок за результатами роботи.

Самостійна робота

Створення творчої моделі самопрезентації.

Тема 3. Розвиток, зміцнення і стабілізація стосунків у групі (процес згуртування членів групи).

Налагодження більш тісних і стабільних стосунків у групі шляхом використання вправ, орієнтованих на особистісне зближення. Робота над процесом згуртування учасників.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. „Спільні ознаки”.

Вправа 2. „Склея”.

Вправа 3. „Соціальна довіра”.

Вправа 4. „Персоніфікація художнього образу”.

Вправа 5. Групова дискусія на тему: „Що потрібно для того, щоб наша група була згуртованою”.

Вправа 6. Групова робота: „Спільне створення творчої продукції (стінгазета, рекламний ролик, спільний малюнок, сценка)”.

Вправа 7. „Чотири куточка”.

Вправа 8. „Портрет групи моїми очима”.

Вправа 9. „Асоціація на групу (колір, предмет, тварина, персонаж тощо)”.

Вправа 10. Зворотній зв'язок за результатами роботи по згуртуванню групи.

Самостійна робота

Кожному учаснику придумати і намалювати девіз групи.

Тема 4. Поняття про комунікативну компетентність. Спілкування як форма ефективної взаємодії.

Розкриття поняття комунікативної компетентності як здатності особистості встановлювати та підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, а також як певної ідейно-моральної категорії, що регулює всю систему ставлення людини до природного і соціального світу, а також до самої себе. Робота в контексті вербальної та невербальної форм спілкування.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. Тренерський вступ по тематиці даного модуля.

Вправа 2. „Асоціативний ряд”.

Вправа 3. Мозковий штурм „Для чого ми спілкуємося? Роль невербальної і вербальної комунікації у повсякденному житті”.

Вправа 4. „Світлофор”.

Вправа 5. Міні-лекція „Спілкування, його функції, види і форми”.

Вправа 6. „Драбина комунікативної майстерності”.

Вправа 7. „Мій виступ ” (з подальшим відеоналізом).

Вправа 8. „Дискусія”.

Вправа 9. „Передача руху по колу”.

Вправа 10. Шерінг за результатами роботи.

Самостійна робота

Проведення комплексного тестування власної особистості за допомогою наступних методик: „Діагностика загального рівня комунікабельності ” (за В.Ф. Ряховським); „Що говорять Вам міміка і жести?”; „Визначення деструктивних налаштувань у міжособистісних стосунках ” (за В.В. Бойко). За узагальненими результатами діагностики написати психологічну характеристику особистості з урахуванням її комунікативних особливостей.

Тема 5. Бар’єри спілкування

Ознайомлення членів групи з такими явищами комунікації, як бар’єри спілкування і комунікативні шуми. Пояснення їх негативного характеру з подальшим обговоренням шляхів подолання. Закріплення знань за допомогою практичних вправ.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Заняття розпочинається з аналізу результатів виконання самостійної роботи.

Вправа 1. „Біллі Джонс сказав, треба ...”.

Вправа 2. Групова дискусія „Що заважає нам ефективно спілкуватись”.

Вправа 3. Міні-лекція „Бар’єри спілкування та методи їх подолання ”.

Вправа 4. Робота в міні-групах, обговорення теми „Соціальні і психологічні бар’єри спілкування”.

Вправа 5. „Зручне і незручне положення”.

Вправа 6. „Хендбол”.

Вправа 7. Міні-лекція „Комунікативні шуми”.

Вправа 8. „Вас не чути”.

Вправа 9. „Прес-конференція”.

Вправа 10. Шерінг за результатами роботи.

Самостійна робота

Проведення тестування за методикою діагностики емоційних бар’єрів у міжособистісному спілкуванні (за В.В. Бойко). Розробка плану поетапного подолання власних комунікативних бар’єрів. Аналіз результативності запропонованих кроків.

Тема 6. Оволодіння навичками ефективного слухання

Здійснювання процесу конструктивного розвитку встановленого комунікативного контакту шляхом оволодіння навичками ефективного слухання, реалізація яких дозволяє адекватно засвоювати отримувану від партнера по спілкуванню інформацію.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Заняття розпочинається з аналізу результатів виконання самостійної роботи.

Вправа 1. “Побажання”.

Вправа 2. “Звернення”

Вправа 3. “Техніка активного слухання”.

Вправа 4. “Диспут”.

Вправа 5. “Танці з повітряними кульками”.

Вправа 6. “Суперечка при свідку”.

Вправа 7. Рефлексія процесу оволодіння навичками ефективного слухання.

Самостійна робота

Проаналізувати здатність свого найближчого оточення до активного слухання. Спостереження зафіксувати у формі міні-звіту.

Тема 7. Відпрацювання навичок ефективного зворотнього зв'язку в процесі спілкування

Робота з учасниками в напрямку формування і подальшого відпрацювання навичок ефективного шерінгу – групової рефлексії за принципом зворотнього зв'язку.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Заняття розпочинається з аналізу результатів виконання самостійної роботи.

Вправа 1. “Мовчазне привітання”.

Вправа 2. “Взаємні компліменти”.

Вправа 3. “Відповідь на запитання”.

Вправа 4. “Друкарська машинка”.

Вправа 5. “Відродження емоційного стану”.

Вправа 6. “Циферблат властивостей”.

Вправа 7. “Шукаю друга”.

Вправа 8. Рефлексія учасників щодо успішності формування навичок зворотнього зв'язку.

Самостійна робота

Підбір та перегляд кінофільмів, у яких можна здійснити аналіз ситуацій спілкування та зворотнього зв'язку.

Змістовий модуль 2.

Розвиток рефлексивних механізмів психіки та ідентифікаційних структур особистості

Комунікативна компетентність створює психодинамічне підґрунтя для вироблення особистісного ядра самопізнання. З цією метою подальша робота в групі АСПН передбачає активізацію спрямованості зусиль учасників психологічної роботи на рефлексію. Ситуація особистісного розвитку тісно пов'язана з процесами самоприйняття, самоусвідомлення, з роботою над формуванням образу «Я» та образу «професіонал». Робота спрямована на глибинний аналіз власної особистості, виявлення і актуалізацію власних ресурсів, а також на створення образу успішного професійного майбутнього, розвиток професійної ідентичності особисті.

Тема 1. Відпрацювання і закріплення ефективних моделей комунікації при виконанні певних соціальних ролей.

Засвоєння більш ефективних способів комунікативної взаємодії з метою подолання труднощів в процесі реалізації певних соціальних ролей.

Трансформація неадекватних установок у реалізації моделей спілкування з метою підвищення ступеня адаптованості в суспільстві.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ

Вправа 1. “Катастрофа в пустелі”.

Вправа 2. “Змійка”.

Вправа 3. “Сліпець і поводитир”.

Вправа 4. “Дзеркало, що мовчить, і дзеркало, що говорить”.

Вправа 5. “Зображення емоцій”.

Вправа 6. “Голодування”.

Вправа 7. “Розкриття співрозмовника”.

Вправа 8. “Мова тіла”.

Вправа 9. “Минуле, теперішнє, майбутнє”.

Вправа 10. “Переговори”.

Вправа 11. Шерінг учасників про результати засвоєння ефективних комунікативних моделей.

Самостійна робота

Презентація найбільш ефективної моделі власної комунікації.

Тема 2. Розширення діапазону засобів конструктивного вирішення конфліктних ситуацій

Зміна конфліктогенних форм поведінки у спілкуванні з метою вироблення оптимальних навичок розв’язання конфліктних ситуацій. Створення, засвоєння та відпрацювання власного алгоритму конструктивного вирішення конфліктних ситуацій.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. “Пальці”.

Вправа 2. “Впевнені, непевнені і агресивні відповіді”.

Вправа 3. “Перебільшення чи повна зміна поведінки”.

Вправа 4. “Сигнал”.

Вправа 5. “Контраргументи”.

Вправа 6. “Шістка” .

Вправа 8. “Спілкування з агресивним співрозмовником”.

Вправа 9. “Зайчик”.

Вправа 10. “Позиція”.

Вправа 11. “Розплутати клубок”.

Вправа 13. Рефлексія навичок виходу з конфліктних ситуацій.

Самостійна робота

Об'єктивація візуальної метафори конфлікту.

Моделювання нестандартного способу вирішення конфлікту.

Тема 3. Рефлексія міжфункціональних зв'язків у власній психіці.

Адекватне поєднання дії різних психічних функцій з метою їх оптимальної інтегральної реалізації. Це поєднання здійснюється шляхом формування відповідних міжфункціональних зв'язків та їх послідовної рефлексії.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. "Мої бажання".

Вправа 2. "Уяви себе своєю мрією".

Вправа 3. "Осмисли себе своєю метою".

Вправа 4. "Змінити себе".

Вправа 5. Зворотній зв'язок за результатами рефлексії міжфункціональних зв'язків у власній психіці.

Самостійна робота

Змоделювати вправу на творчу рефлексію себе.

Тема 4. Рефлексія елементів власного еґо.

Гармонізація окремих елементів структури власного „Я”. Ця гармонізація передбачає взаємоузгодження та приведення у стан взаємної адекватності і відповідності елементів еґо шляхом їх цілісної рефлексії.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. "Стань собою, що здійснив своє пам'ятне бажання".

Вправа 2. "Стань собою, що здійснив свою уявлену мрію".

Вправа 3. "Стань собою, що досяг своєї осмисленої мети".

Вправа 4. "Зрозумій себе".

Вправа 5. Зворотній зв'язок за результатами рефлексії елементів власного еґо.

Самостійна робота

Створення власного художнього образу: „Я для себе, я для соціуму” з подальшим аналізом

Тема 5. Рефлексія міжфункціональних зв'язків у психіці „іншого”.

Адекватне поєднання дії різних психічних функцій в психіці „іншого” з метою їх оптимальної інтегральної реалізації. Це поєднання здійснюється шляхом формування відповідних міжфункціональних зв'язків в психіці „іншого” та їх послідовної рефлексії.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. "Уяви іншого в собі".

Вправа 2. "Осмисли іншого його мрією".

Вправа 3. "Зміни іншого в собі".

Вправа 4. "Зрозумій свого партнера".

Вправа 5. Зворотній зв'язок за результатами рефлексії міжфункціональних зв'язків у психіці „іншого”.

Самостійна робота

Створення художнього образу „іншого”.

Тема 6. Оволодіння навичками особистісного самоусвідомлення.

Створення умов для розвитку позитивних особистісних механізмів особистості, її самоприйняття, усвідомлення своїх сильних і слабких сторін. Орієнтація учасників на відпрацювання власних проблемних зон, активізація потреби в постійному самопізнанні, саморозвитку.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. "Шістка".

Вправа 2. "Без маски".

Вправа 3. "Сильні та слабкі сторони моєї особистості".

Вправа 4. "Зрозумій, хто ти".

Вправа 5. "Потреба змін".

Вправа 6. "Дзеркало".

Вправа 7. "Розробка особистісного плану".

Вправа 8. "Змінити себе".

Вправа 9. Зворотній зв'язок за результатами роботи.

Самостійна робота

Створити карту подорожі по власному внутрішньому світу

Тема 7. Робота з ретроспективою.

Гармонізація окремих елементів Я-структури особистості, глибинний аналіз життєвого шляху учасників з метою створення простору для особистісного змінювання та зростання.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. "Вектор мого життя".

Вправа 2. "Подорож у дитинство".

Вправа 3. "Мої досягнення".

- Вправа 4.** " Ідентичності, що накладаються ".
- Вправа 5.** "Іграшка".
- Вправа 6.** "Референтні люди".
- Вправа 7.** "Найщасливіший день мого життя".
- Вправа 8.** "Еміграція".
- Вправа 9.** Зворотній зв'язок за результатами роботи.

Самостійна робота

Письмовий наліз власного життєвого шляху.

Змістовий модуль 3.

Розвиток професійно-особистісних якостей як складових психологічної компетентності

Створення професійно-особистісних умов оптимізації підготовки кваліфікованого спеціаліста в сфері психологічної роботи шляхом розвитку відповідної індивідуально-психологічної компетентності. На базі опрацьованих професійно-особистісних аспектів становлення індивідуальності учасників АСПН доцільно завершити тренінгову роботу послідовною проробкою професійно-особистісних перспектив подальшого самовдосконалення.

Тема 1. Розвиток професійної ідентичності.

Робота з професійним Я-образом, здійснення критичного осмислення своєї майбутньої професії, виявлення свого місця в ній та провідного вектору подальшого професійного зростання, усвідомлення власних професійних можливостей, формування професійних структур в ідентичності.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

- Вправа 1.** "Мовчазне привітання".
- Вправа 2.** "Готель".
- Вправа 3.** "Реклама своєї професії".
- Вправа 4.** "П'ять речень".
- Вправа 5.** "Психологічна спільнота".
- Вправа 6.** "Поганий психолог".
- Вправа 7.** "Слово-поняття".
- Вправа 8.** "Друкарська машинка".
- Вправа 9.** "Мій професійний портрет в промінні сонця".
- Вправа 10.** "Список Роджерса".
- Вправа 11.** "Перспектива професійного становлення".
- Вправа 12.** Зворотній зв'язок за результатами роботи.

Самостійна робота

Створення символіки професійної діяльності психолога.

Тема 2. Оволодіння навичками особистісного самопізнання і самокорекції з метою самовдосконалення.

Створення умов для творчої самореалізації особистості. Орієнтація учасників на відпрацювання власних комплексів та механізмів психологічного захисту. Активізація потреби в постійному самопізнанні, самокорекції та самовдосконаленні.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ

Вправа 1. „Метафоричне опредметнення особистісної спрямованості”.

Вправа 2. „Комунікативно-особистісна імагінація”.

Вправа 3. „Ретроспектива особистісного становлення”.

Вправа 4. „Перспектива особистісного становлення”.

Вправа 5. „Діалектично-особистісна рефлексія”.

Вправа 6. Групова рефлексія оволодіння навичками особистісного самовдосконалення.

Самостійна робота

Створення вербальної моделі гармонійної особистості психолога.

Тема 3. Формування професійно важливих якостей психолога.

Робота по визначенню критеріїв ефективності професійної діяльності психолога-практика. Формування мотиваційних структур психологічного професіоналізму. Вироблення, засвоєння та відпрацювання основних професійно важливих якостей психолога.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. „Метафоричне опредметнення професійної спрямованості”.

Вправа 2. „Комунікативно-професійна імагінація”.

Вправа 3. „Ретроспектива професійного становлення”.

Вправа 4. „Перспектива професійного становлення”.

Вправа 5. „Діалектично-професійна рефлексія”.

Вправа 6. Зворотній зв'язок за формуванням професійно важливих якостей особистості психолога.

Самостійна робота

Створення професіограми ідеального психолога.

Тема 4. Професійно-особистісна інтеграція індивідуальності психолога.

Творча гармонізація співвідношення професійних та особистісних аспектів діяльності психолога шляхом їх оптимальної інтеграції.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. „Метафоричне презентація індивідуальності, що поєднує особистісні і професійні аспекти”.

Вправа 2. ”Візажист”.

Вправа 3. „Сценічний образ реалізації індивідуальності психолога”.

Вправа 4. „Поведінкове моделювання алгоритмів ефективного особистісно-професійного функціонування психолога в контексті виконання ним своїх обов’язків”.

Вправа 5. Шерінг за результатами розвитку професійно-особистісних якостей психолога.

Самостійна робота

Створення театралізованої моделі індивідуальності психолога.

Створення символіки професійної діяльності психолога.

Тема 5. Професійно-особистісне ціле покладання.

Першим компонентом перспектив подальшої професійно-особистісної самореалізації є усвідомлення, вербалізація та обговорення у групі своїх цілей у безпосередній практичній діяльності.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ

Вправа 1. „Формулювання цілей професійно-особистісної самореалізації”.

Вправа 2. ”Створення діяльнісного алгоритму досягнення намічених цілей”.

Вправа 3. Шерінг за результатами цілепокладання.

Самостійна робота

Моделювання алгоритму реалізації свого унікального і індивідуального стилю професійно-особистісної самоактуалізації.

Тема 6. Рефлексія реалізації професійно-особистісних досягнень.

Другим компонентом перспектив подальшої професійно-особистісної самореалізації є осмислення своїх професійних цілей та досягнень на рівні індивідуально обумовленої самосвідомості, тобто – їх рефлексії.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. „Моделювання професійно-особистісних досягнень”.

Вправа 2. ”Тренування ефективної поведінки в ситуаціях досягнень”.

Вправа 3. „Аналіз стимулів та перешкод на шляху реалізації професійно-особистісних досягнень”.

Вправа 4. Зворотній зв'язок за результатами рефлексії реалізації досягнень.

Самостійна робота

Створення проекту професійної самореалізації.

Тема 7. Резюмування аспн: підсумки, перспективи, завершення.

Третім компонентом перспектив подальшої професійно-особистісної самореалізації є усвідомлення конкретних рішень та алгоритмів їх діяльнісного здійснення. Ці рішення виражаються у таких формах: підсумки, перспективи, завершення АСПН.

Завдання лабораторних занять у формі психотренінгових вправ:

Вправа 1. „Психомоторні вправи орієнтовані на позитивно емоційно насичене завершення тренінгової роботи”.

Вправа 2. ”Групова дискусія на тему: перспективи та підсумки роботи АСПН”.

Вправа 3. Групова рефлексія підсумків, перспектив та завершення АСПН.

Самостійна робота

Підготовка матеріалів для завершального етапу АСПН.

Розробка проекту власної життєтворчості.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи

Самостійна робота студента спрямована, насамперед, на розвиток рефлексії, полегшення перебігу адаптаційного процесу, відпрацювання навичок цілепокладання, самопрезентації, комунікативної компетентності, особистого самоусвідомлення, самопізнання і самокорекції. Також самостійна робота сприяє розвитку професійно-важливих якостей студента, як майбутнього психолога та професійно-особистісній інтеграції індивідуальності психолога.

З метою розвитку рефлексії вже після першого заняття студенти заводять щоденник самопостереження. Даний щоденник також є формою контролю - тренінговою звітністю. Студенти протягом всього курсу АСПН після кожного заняття фіксують у ньому враження у вигляді почуттів, переживань, емоцій,

побажань, особистісних змін та прагнень. Вітається креативний підхід до оформлення щоденника.

Окрім тривалих самостійних завдань, студенти виконують поточні - підбір, перегляд та аналіз фільмів за визначеною тематикою, творчі завдання (створення плану-проспекту, розробка плану подолання страхів, створення моделі самопрезентації, моделі ефективної комунікації, аналіз власного життєвого шляху, створення професіограми ідеального психолога, вербальної моделі грамотної особистості психолога, створення проекту власної професійної реалізації), а також психологічна діагностика за визначеними методиками.

Діагностика результатів самостійної роботи проводиться методами командних проектів, аналітичних звітів, щоденників самоспостереження, презентації результатів виконаних індивідуальних завдань та досліджень.

Оцінювання самостійної роботи відбувається згідно розподілу балів, розробленого у програмі дисципліни.

14. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Залікові питання з курсу "Активне соціально-психологічне навчання"

1. У чому полягає мета вивчення курсу АСПН?
2. Які ви знаєте етичні принципи групової роботи?
3. Обґрунтуйте кожен з етичних принципів тренінгу.
4. Обґрунтуйте необхідність введення штрафних санкцій в процесі групової роботи.
5. Опишіть структуру тренінгового заняття.
6. Вкажіть особливості та специфіку проведення вступної, основної та заключної частин тренінгу.
7. Для чого, на вашу думку, потрібно вести щоденник самоспостереження?
8. Поясніть, що таке рефлексія, та обґрунтуйте її значимість у процесі групової роботи.
9. Навіщо потрібен зворотній зв'язок?
10. Від чого залежить успішна адаптація у вищому навчальному закладі?
11. Розведіть поняття адаптаційний процес і творчий процес в житті студента.
12. Від чого залежить згуртованість групи?
13. Як ви розумієте поняття комунікативної компетентності?
14. Чому однією з необхідних умов успішного оволодіння професією психолога є його особистісне зростання?
15. Як ви розумієте процес особистісного зростання в процесі освоєння професії?
16. Навіщо, на вашу думку, потрібні рухливі вправи? Наведіть приклади відомих вам рухавок.
17. Які переваги й недоліки використання музики під час тренінгу?
18. За яких умов доцільно проводити групову дискусію?
19. Чим відрізняється ділові ігри від рольових?
20. Поясніть необхідність застосування релаксаційних вправ у груповій роботі.
21. Перерахуйте професійно-важливі якості психолога.
22. Обґрунтуйте необхідність розвитку такої професійно-важливості якості практичного психолога як емпатія.
23. Поясніть поняття «професійна ідентичність практичного психолога».
24. Що ви розумієте під цілепокладанням?

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література

Основна

1. Абрамова Г. С. Введение в практическую психологию. - М.: Международная педагогическая академия, 2001. - 237 с.
2. Беквит Г., Беквит К. Сам себе бренд: Искусство самопрезентации. - Альпина Паблишер, 2017 р. - 202 с.
3. Гиппиус С.В. Гимнастика чувств. Тренинг творческой психотехники. М., 2017.
4. Жуков Ю.М., Петровская Л. А., Растянников П. В. Диагностика и развитие компетентности в общении.- М.: Изд-во Московского ун-та, 2006.
5. Зубченко В.В. Тренинг самоосмысления индивидуальности: базовые дефиниции и теоретические положения //Практична психологія та соціальна робота. – 2004. - № 2. – С. 74-77.
6. Зубченко В.В. Психологическая методика развития рефлексивных механизмов актуализации индивидуальности //Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 8-9. – С. 45-51, 46-52.
7. Клейтон К., Олворт Дж., Діллон К. Як ви збудуєте своє життя?. - В-во Старого Лева, 2015. - 192 с.
8. Козлов Н.Й. Как относиться к себе и людям или практическая психология на каждый день. - М.: "Новая школа", 2000. - 328 с.
9. Коротаева Е.В. Игровые модули общения: учебные материалы к тренингу. - Екатеринбург, 2009. - 31 с.
10. Курпатов А. Средство от страха: практическое пособие. - ОЛМА Медиа Групп, 2007 - 245 с.
11. Мелибруда Е.Я. Ты - Мы. Психологические возможности улучшения общения. - М.: Прогресс, 2001.
12. Николаева Ю., Боголюбова Н. Межкультурная коммуникация и международный культурный обмен: учебное пособие. - Litres, 2017. - 670 с.
13. Петровская Л.А. Компетентность в общении: социально-психологический тренинг. - М.: Изд-во Моск. ун-та, 2007. - 216 с.
14. Пиз А. Язык телодвижений. - Н.-Новгород, 2002.
15. Светлов В. А. Конфликт: модели, решения, менеджмент. - СПб.: Питер, 2005. - 540 с.
16. Фопель К. Создание команды. Психологические игры и упражнения: Пер. с нем. - М.: Генезис, 2002. - 400 с.
17. Фопель К. Сплоченность и толерантность в группе. Психологические игры и упражнения: Пер.с нем. - М.: Генезис, 2002. - 336 с
18. Леви В. И. Искусство быть другим. - СПб.: "Питер", 2010, - 190с.
19. Леви В. И. Искусство быть собой. - М.: "Знание", 2010, - 256с.

Додаткова

20. Большаков В. Ю. Психотренинг: социодинамика, игры, упражнения. - СПб.: Светоч, 2007.- 316 с.
21. Вачков И.В. Основные виды тренинговых групп в западной практической психологии. - Деп. в ИТОП РАО, № 20-96. - М., 2001. - 24 с.
22. Вачков И.В. Психологический тренинг как средство развития профессионального самосознания педагогов // Школа здоровья. - 2002. - № 3. - С.73-84.
23. Добрович А. Б. Общение: наука и искусство. - М.: "Яуза", 2000.-254с.
24. Емельянов Ю.Н. Активное социально-психологическое обучение. - Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 2002.-168с.
25. Захаров В.П. Практические рекомендации по ведению групп социально-психологического тренинга: методические указания. Л: ЛГУ, 2000.
26. Захаров В.П., Хрящева Н.Ю. Социально-психологический тренинг. Учебное пособие. - Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 2001. - 56 с.
27. Игры - обучение, тренинг, досуг /Под ред. В.В.Петрусинского - М.: "Новая школа", 2006. - 368 с.
28. Киппер Девид. Клинические ролевые игры и психодрама. - М.: "Класс", 2004. - 222с.
29. Ковалев Г.А. Основные направления использования методов активного социального обучения в странах Запада //Психол. журнал. Т. 2, № 1. 2005. - С. 127-136.
30. Козлов Н.И. Лучшие психологические игры и упражнения.- Екатеринбург: АРД ЛТД, 2008.- 144с.
31. Макаров Ю.В., Исаков В.В. Тренинг как объект психологического анализа. - СПб, 2006. - 18 с.
32. Макшанов С.И. Психология тренинга. - СПб., 2000.
33. Макшанов С.И., Хрящева Н.Ю. Психогимнастика в тренинге. Часть 1. - СПб, 2011.
34. Марасанов Г. И. Методы моделирования и анализа ситуаций в социально-психологическом тренинге. — Киров, 2011. - 152 с.
35. Марасанов Г.И. Социально-психологический тренинг. - М.: Изд-во «Совершенство», 2003.-208 с.
36. Пидкасистый П. И. Хайдаров Ж. С. Технология игры. - М.: МПУ, 2009.-268с.
37. Практикум по социально-психологическому тренингу /Под ред. Б.Д. Парыгина. - СПб., 2004.
38. Прутченков А. С. Трудное восхождение к себе. Методические разработки и сценарии занятий социально-психологических тренингов. - М.: Российское педагогическое агентство, 2008. - 140 с.
39. Прутченков А.С. Тренинг личностного роста. - М.: Творческая

педагогика, 2001.

40. Рейс Ф., Смит Б. 500 лучших советов тренеру. - СПб.: Питер, 2006.
41. Ситников А.П. Акмеологический тренинг: Теория. Методика. Психотехнологии. М.: Технологическая школа бизнеса, 2003. - 428 с.
42. Технологія тренінгу / Упорядник О.Главник, Г. Бевз/ За загальною редакцією С.Максименка - К.: Главник, 2005. - 112с.
43. Фопель К. Энергия паузы. Психологические игры и упражнения: Пер. с нем. - М.: Генезис, 2002. - 240 с.
44. Харин С. С. Искусство психотренинга. Заверши свой гештальт. - М.: Изд. В.П. Ильин, 2011.-352 с.
45. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: Навч. Посіб. – К.: Вища шк., 2004. – 679с.

16. Інформаційні ресурси

1. <http://library.rshu.edu.ua>
2. <http://www.twirpx.com.ua>
3. www.students.net.ua
4. www.osvita.org.ua
5. <http://pidruchniki.com/>
6. http://www.zippo.net.ua/index.php?page_id=493
7. <https://studopedia.info/1-51077.html>
8. <http://ipp.lp.edu.ua/WebRC/issues/Issue%204/Snyadanko.pdf>
9. http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/rodzimovska_2_1486278890.pdf
10. https://stud.com.ua/85702/psihologiya/osobistisni_yakosti_psihologa

Робоча програма _____

перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями)
на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “_____” _____ 20__ року №____
Завідувач кафедри _____ (_____)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “_____” _____ 20__ року №____
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)

Робоча програма _____

перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями)
на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “_____” _____ 20__ року №____
Завідувач кафедри _____ (_____)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “_____” _____ 20__ року №____
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)